

Василь Пани, д.е.н., проф.

*Неля Бошота., к.е.н., ст.викладач
Мукачівський державний університет, м.Мукачево*

ТУРИСТИЧНИЙ РИНОК ЯК ЗАСІБ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР

Туристична галузь є важливим чинником стабільного й динамічного збільшення надходжень до бюджету держави, регіону; сприяє активізації і стимулюванню роботи цілої мережі галузей народного господарства: будівництва, торгівлі, сільського господарства, виробництва товарів народного споживання, транспорту та зв'язку тощо.

В багатьох розвинутих країнах доходи від туризму складають до 10% ВВП, а кожне 15 робоче місце створюється в галузі туризму. У цілому туристична галузь:

- забезпечує надходження іноземної валюти й впливає на такі економічні показники, як платіжний баланс і сукупний експорт;
- підвищує зайнятість населення (туризм прямо або побічно впливає на розвиток 32 галузей економіки);
- стимулює розвиток інфраструктури країни.

В Україні взагалі ситуація з туризмом дуже позитивна. Уряд прийняв середньостроковий план 2017–2020, де чітко прописано, що одним з пріоритетів є розвиток туризму. Основною метою програми розвитку туризму в Україні до 2020 року є створення конкурентоспроможного на міжнародному ринку національного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби населення країни, забезпечення на цій основі комплексного розвитку регіонів за умови збереження екологічної рівноваги та культурної спадщини [3]. В уряді є чітке розуміння, що ця галузь – це і є економіка. І держава має формувати правильну політику, тобто правила гри, де бізнес, туроператори та турагентства почували себе зручно, і ми максимально робили одну справу.

Туризм – це також просування України у світі. Сьогодні туристи заново відкривають для себе Одеську область, Херсонську та Азовське море. Крім того, розвивається туризм у містах: не тільки у Києві, Львові та Одесі, а ще й у Чернівцях, Харкові, Полтаві та Чернігові.

Туристична галузь традиційно оголошується однією із пріоритетних у соціально-економічному розвитку країни, однак її ефективному функціонуванню заважає комплекс проблем, що зумовлені:

- недостатнім обсягом інвестування у розвиток галузі;
- відсутністю комплексного підходу до реклами туристичного потенціалу в містах;
- відсутністю єдиної цілісної системи координації розвитку сфери туризму в містах;
- недостатньою роботою при формуванні брендингу та просуванню туристичного іміджу міст країни.

Без створення державою належних умов розвитку туризму не слід сподіватись на вихід вітчизняних підприємств туристичної сфери на якісно новий рівень конкурентоспроможності. За умови відсутності державної підтримки підприємства сфери туризму зобов'язані орієнтуватись на той сегмент, що залишається: виїзних та внутрішніх туристів.

Незважаючи на те що в'їзний туризм стримують багато факторів: політична й економічна нестабільність, унаслідок цього скорочення маршрутів, відсутність необхідної матеріальної бази, антиреклама України на Заході, негативна інформація про суспільний і політичний стан в Україні та багато інших, країна все ж має передумови і потенціал у розвитку міжнародного туризму. Багаті природні, історико-культурні, трудові ресурси здатні стимулювати інтерес у вітчизняних та іноземних туристів.

Реалізація вказаних заходів дасть змогу розкрити потенціал України та досягти високого рівня життя населення на демократичних засадах. Таким чином, туризм, за умови його належної організації, є ефективним соціальним інститутом, формою культури дозвілля, що може продуктивно розв'язувати невідкладні соціальні та моральні проблеми сучасного світового співтовариства, прискорювати вироблення ним моделей, програм і стратегій глобальної співпраці у напрямку подолання бідності та породжуваного на її ґрунті тероризму, пом'якшення напруженості між регіонами країни, досягнення якісно нового рівня суспільного розвитку.

Список використаних джерел

1. В Україні немає жодного туристичного проекту, який відповідає міжнародним стандартам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/interview/v-ukrayini-duzhe-bagato-proektiv-ale-zhodnogo-yakiy-vidpovidav-bi-mizhnarodnim-standartam-949788.html>
2. Парфіненко А. Міжнародний туризм в Україні: геополітичні аспекти глобального явища / А. Парфіненко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2015. – Вип. 126. – Ч. 1. – С. 12–23.
3. Стратегія розвитку «Україна 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrp.gov.ua/files/916803d11a.pdf>.

Tom Selwyn, Dr.

School of Oriental and African Studies (SOAS) University of London

TEMPUS INSTITUTION BUILDING (TIB) PROJECTS AND TEMPUS BiH

The aim of the EC's TEMPUS institution building projects in the late 1990s and early 2000s was to incorporate universities in the so-called CE-10 countries (Bulgaria, the Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Romania, the Slovak Republic and Slovenia) along with partner universities in member states into the process of accession into the European Union. Specifically, TEMPUS projects were (as they still are in relation to countries on the EU's southern borders) designed to make a contribution, through the work of universities, to three characteristics required of candidate countries to join the EU: (i) that they possess stable institutions guaranteeing democracy, the rule of law, human rights and respect for and protection of minorities (ii) that there is a functioning market economy in the country and (iii) that the country is fit and able to take on all the obligations of membership of the EU.

TIB projects followed long established ideas and practices of the United Nations Development Programme (UNDP). These included the commitment for projects to work across public, private, and voluntary sectors, ensuring the well being of each, ensuring participation in development by universities, and the meeting fundamental need for TIB projects to have a degree of independence and autonomy from the program overseers in the EC.

The project discussed here resolved to proceed accordingly by setting up a Master's course in TTP as described in the Introduction above. The MA recruited 20 post-graduate students and consisted on 9 individual course units each lasting 10 days. Teaching took place, more or less in rotation, at the campuses of the five project member universities. The project as a whole was founded on the principle of decentralized co-operation, its primary engagement not being with the state but representative institutions under the level of the state. The project was designed to encourage institutions, at various levels of civil society and national and international administration, to work effectively and cooperatively in the field of travel, tourism, pilgrimage and the cultural industries in BiH.

Icons of the Project

The project's first public engagement was made at the time of the first of our nine course units, which was held in London. Our event took place in Westminster Hall, opposite the British Houses of Parliament, with Paddy (now Lord) Ashdown (later to become High Representative in BiH) and Mladan Ivanic (then Prime Minister of Republika Srpska, later BiH Foreign Minister) present. This